

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota Kamerbrief strafrechtelijke aanpak van
discriminatie

Datum
17 oktober 2023

Ons kenmerk
4955833

1. Aanleiding

Deze Kamerbrief geeft uitvoering aan de motie van de Kamerleden Van Baarle en Belhaj, om een plan van aanpak op te stellen ter verbetering van de gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen, met als onderdelen:

- herhaling van het WODC-onderzoek De gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen;
- verspreiding van de kennis van de Aanwijzing discriminatie en bevordering van de toepassing daarvan;
- expertisebevordering binnen alle parketten op het gebied van discriminatiezaken;

Verder verzoekt de motie de regering de pilot discriminatierechercheurs rond de zomer te laten starten en volgend jaar te rapporteren over de geleerde lessen en de implementatie daarvan.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met deze brief, die dient om:

- De Kamer te informeren over de uitvoering van bovengenoemde motie;
- De Kamer te informeren over de bredere strafrechtelijke aanpak van discriminatie
- Antwoord te geven op de vragen van het Kamerlid Mutluer, gesteld tijdens het tweeminutendebat Discriminatie en Racisme op 16 maart jongstleden, onder andere over het in behandeling nemen van extra aangiften door het Openbaar Ministerie als de meldingsbereidheid – als gevolg van een publiekscampagne – omhoog gaat.
- Het antwoord van de NCAB door te geleiden op de vraag 'doen we voldoende met de geregistreerde incidenten op het gebied van antisemitisme?'

3. Kernpunten

Deze Kamerbrief gaat in op de strafrechtelijke aanpak van discriminatie, en ontwikkelingen daarbinnen. De motie van de Kamerleden Van Baarle en Belhaj wordt afgedaan, over een plan van aanpak ter verbetering van de gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen. Daarom wordt in deze brief ingegaan op de herhaling van het WODC-onderzoek 'De gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen', de verspreiding van de kennis van de aanwijzing discriminatie en expertisebevordering binnen het OM en de pilot discriminatierechercheurs.

Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag van het lid Mutluer. Ook wordt in deze brief het antwoord van de NCAB doorgeleid op de vraag 'doen we voldoende met de geregistreerde incidenten op het gebied van antisemitisme?' Tot slot wordt kort stilgestaan bij het traject dat loopt binnen het ministerie van BZK, om een verdere richting te bepalen van het stelsel en de rol van antidiscrimatievoorzieningen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
17 oktober 2023

Ons kenmerk
4955833

4.1 Politieke context

Initiatiefwetsvoorstel

Zoals in de Kamerbrief staat beschreven, heeft het initiatiefwetsvoorstel van de leden Ellemeet en Bikker, dat strekt tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir aspect als wettelijke strafverzwaringgrond, invloed op de strafrechtelijke aanpak van discriminatie. De initiatiefnemers hebben de nota naar aanleiding van het verslag op 12 juli jl. aan uw Kamer verzonden. In de Kamerbrief wordt nader ingegaan op dit initiatiefwetsvoorstel.

Regenboogstembusakkoord

In het Regenboogstembusakkoord staat de maatregel opgenomen dat er hogere straffen komen bij discriminerend geweld (hate crime-wetgeving). Dit sluit aan bij het initiatiefwetsvoorstel.

Coalitieakkoord

In het Coalitieakkoord 2021-2025 zijn de volgende passages opgenomen die raken aan de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech:

- We willen dat iedereen in Nederland vrij kan zijn. Vrij om te zijn wie je bent. Vrij van discriminatie en racisme. En vrij om jezelf te ontwikkelen. Nog te vaak krijgen Nederlanders minder kansen of worden zij uitgesloten op grond van afkomst, geslacht, kleur, ras, leeftijd, geloof, seksuele geaardheid of beperking. Dat is onacceptabel. Daarom voeren we een actief emancipatie- en antidiscrimatiebeleid. (p.29)
- Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken als vrijheden van de ander worden bedreigd, als iedereen meedoet en discriminatie wordt bestreden. Voor homohaar, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat, (online) seksuele uitbuiting, eerwraak, genitale verminking, kinderhuwelijken, gedwongen huwelijken, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden en tegen minderheden is geen plaats in onze samenleving. (p. 29)
- We bestrijden vrouwenhaat, zowel 'online' als 'offline', krachtig. We bestrijden geweld tegen vrouwen achter de voordeur, waaronder seksuele uitbuiting. (p.29)
- We blijven werken aan de acceptatie, veiligheid en emancipatie van de lhbtq+ gemeenschap. Het Regenboog Stembusakkoord is hiervoor de basis. We voeren dit akkoord zorgvuldig uit met (initiatief)wetgeving en beleid (p.29). In het Regenboog Stembusakkoord staat dat de aanpak van discriminatie op het internet wordt geïntensiveerd.
- Grote online platformen worden verantwoordelijk om desinformatie en haatzaaien op hun platforms tegen te gaan. (p.33)

4.4 Krachtenveld

Deze brief is afgestemd met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, DWJZ, het Openbaar Ministerie en de politie. De Kamerbrief is ook afgestemd met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB).

4.5 Strategie

Het bovengenoemde initiatiefwetsvoorstel, dat strekt tot wijziging van het

Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir aspect als wettelijke strafverzwarringsgrond, is van invloed op de strafrechtelijke aanpak van discriminatie. De parlementaire behandeling van het initiatiefwetsvoorstel wordt afgewacht.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
17 oktober 2023

Ons kenmerk
4955833